

Lite om olika *-i*ändelser i persiska

(Här behandlar jag inte verbets ändelse i 2a pers sing *-i*)

Det finns grammatiska *-i* och ordbildande *-i*. De grammatiska ändelserna ändrar inte ordets grundbetydelse, det gör däremot de ordbildande. De ordbildande ändelserna är betonade, men det är inte de grammatiska.

Grammatiskt (obetonat) *-i* används:

1. För att markera obestämt urval, oftast i singular. Ett ord med denna ändelse motsvarar normalt svenskans obestämd form singular. Ändelsen kan läggas också till ett adjektiv (substantiverat) eller ett räkneord.

t.ex. lākpošt-i 'en sköldpadda', ruz-i 'en dag', yek-i 'en' morde-i 'en död'

Sen vet ni att man i talspråk och enklare skönlitterär stil placerar *-i* på sista adjektivet i en ezafe-konstruktion.

t.ex. ḥeyvān-e tanbal-i 'ett slött djur'

2. För att markera korrelat till restriktiva relativbisatser (detta går vi igenom på termin 2)

Ordbildande (betonat) *-i* används:

1. För att bilda adjektiv som visar geografisk tillhörighet, material etc. från substantiv:

t.ex. pašmi 'ylle' från pašm 'ull'
šāhri 'stads-' från šāhr 'stad'

2. För att bilda oftast abstrakta men ibland konkreta substantiv från adjektiv eller andra substantiv:

t.ex. garmi 'värme' från garm 'varm'
tizpāyi 'snabbhet (i benen)' från tizpā 'snabb (i benen)'
širini 'sötma, söt substans' från širin 'söt (i smaken)'
mardi 'manlighet' från mard 'man'

(Överkurs)

Av ett något annat slag är ändelsen i på ordet digar (digari) i texten pust-e xers. Det är betonat och används för att göra om räkneord och indefinita pronomen till substantiv och även ge mer emfas åt ordet.

digar 'mera, något annat'

avval 'först'

āxar 'till sist'

digari 'den andre'

avvali 'den förste'

āxari 'den siste'